

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Direcția generală juridică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

29 aprilie 2014

Dj-8 nr. 202

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr.160 din 17.04.2014)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, înaintat spre examinare în mod prioritar, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780/27.12.2001 și expune următoarele.

Observații generale:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, fiind în corespundere cu art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin proiectul de lege se propune modificarea și completarea Legii privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr.192/1998, Legii contenciosului administrativ nr.793/2000 și a Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, în partea ce ține de procedura de contestare și suspendare a actelor emise de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

3. Urmare examinării proiectului de lege, constatăm impunerea unor norme juridice speciale privind procedura de suspendare a actelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare și examinarea acestora în instanța de judecată, cu stabilirea unor condiții și termeni prin derogare de la procedura generală. Această abordare nu poate fi acceptată din punct de vedere conceptual, fiind contrară spiritului reglementărilor constituționale.

Potrivit art.114 din Constituție, justiția se realizează în numele legii doar de instanțele judecătorești. Prin urmare, instanța de judecată urmează să dispună de plenitudinea prerogativelor procesuale pentru soluționarea justă a cauzei, fără stabilirea unor limitări nejustificate în acțiunile care urmează a fi întreprinse, pentru ca la realizarea scopului final hotărârea judecătorească să nu devină doar una iluzorie.

Or, instituirea unor prevederi derogatorii privind procedura de suspendare a actelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare și de examinare a acestora în instanța de judecată, va constitui o restrângere nejustificată impusă de legiuitor sub aspectul independenței activității instanțelor judecătorești, iar limitarea prerogativei acordate reclamantului de a putea solicita instanței suspendarea actului administrativ, ca măsură asiguratorie pînă la pronunțarea hotărîrii, face imposibilă apărarea persoanei

împotriva încălcării neîntemeiate a drepturilor și libertăților sale constituționale și nu creează garanții suplimentare de asigurare a legalității, fapt ce contravine articolelor 6, 20 alin.(1) și 114 din Constituție.

Relevante în acest sens sunt concluziile Curții Constituționale expuse în hotărîrea nr.18 din 11.12.2012, care a statuat că „Astfel, spre deosebire de sistemul bancar, Curtea nu consideră că, în speța examinată, efectele actelor Curții de Conturi și Comisiei Naționale a Pieței Financiare din moment ce sunt emise generează un proces ireversibil. Mai mult, în contextul celor expuse *supra*, *suspendarea executării acestora nu constituie o regulă aplicată de instanța de judecată, ci intervine ca o măsură de excepție*, în urma examinării individuale a fiecărei cauze deduse instanței spre soluționare.”.

Or, în acest sens, este de remarcat jurisprudența Curții Constituționale (Hotărîrea nr.24 din 15.11.2011 și Hotărîrea nr.31 din 01.10.2013), care s-a pronunțat în mod expres și a reiterat că *în anumite domenii sensibile sau care au o importanță majoră pentru societate, cum ar fi **stabilitatea sistemului bancar**, statul se bucură de o marjă mai largă de apreciere. Această marjă de apreciere presupune dreptul statului de a stabili reglementari distincte față de alte domenii similare de reglementare.*

Astfel, sunt exceptate de la prevederile generale de contestare administrative doar actele referitoare la retragerea licenței băncii și la actele impuse de Banca Națională a Moldovei în procesul de lichidare a băncii.

Obiecții de ordin tehnico-juridic:

La art.I, ce prevede modificarea și completarea Legii privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr.192/1998:

1. *la pct.1*, sugerăm revizuirea în textului propus alin.(3) art.22, întrucît la art.22 alin.(1) deja este prevăzută norma generală potrivit căreia „hotărîrile și ordonanțele Comisiei Naționale se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.

Totodată, cu scop de rigoare juridică, urmează a se stabili termenul pentru publicarea pe pagina web a Comisie Naționale actelor menționate.

2. *la pct.2*, ce prevede expunerea art.23 în redacție nouă:

- *alin.(1)*, prima propoziție, sintagma „legea contenciosului administrativ” urmează a fi substituită cu sintagma „Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000”;

- *alin.(3)*, prevede că „Suspendarea executării actelor Comisie Naționale poate fi dispusă de instanța de judecată *numai la cererea reclamantului*, concomitent cu înaintarea acțiunii și doar în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: ...”.

Suplimentar, la observațiile generale expuse în pct.3 al prezentului aviz, menționăm că potrivit art.21 alin.(1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr.793/10.02.2000, suspendarea executării actului administrativ contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de contencios administrativ concomitent cu înaintarea acțiunii, dacă legea nu prevede altfel. În cazuri temeinic justificate și în

scopul prevenirii unei pagube iminente, *instanța poate dispune suspendarea actului administrativ și din oficiu.*

Or, instituirea prevederilor alineatului (3) art.23 din proiect, privind procedura dispunerii suspendării executării actelor Comisie Naționale numai la cererea reclamantului, va constitui o restrângere nejustificată impusă de legiuitor sub aspectul independenței activității instanțelor judecătorești. Or, Legea contenciosului administrativ, prevede expres posibilitatea suspendării *din oficiu* a actului administrativ de către instanța de contencios administrativ.

Totodată, normele de completare a *alin.(3) lit.a)*, și *lit.b)* urmează a fi concretizate prin definirea unor noțiuni noi, în sensul legii modificate, pentru a exclude tălmăcirile diferite ale motivelor și argumentelor care "sunt de natură să creeze o *îndoială serioasă*" și "au o *bază factologică*".

- la *alin.(5)*, propunem substituirea cuvintelor "și anexînd copia" cu cuvintele "cu anexarea copieii", iar textul "precum și solicită Comisiei Naționale să prezinte referință pe marginea cererii de suspendare" urmează a fi exclus, ca fiind de prisos, reieșind din prevederile *alin.(6)* din proiect, precum și din prevederile art.186 alin.(2) din Codul de procedură civilă.

La art.II, care prevede modificarea și completarea art.17 din Legea contenciosului administrativ nr.793/2000, norma de completare a articolului cu alin.(6) urmează a fi concretizată cu enumerarea "motivelor *temeinic justificate*".

La art.III, care prevede modificarea și completarea din Codul de procedură civilă, la art.174 alin.(2) după sintagma "art.23 alin.(2) – (8)" se va completa cu sintagma „ și (11)".

Cu titlu de recomandare, la examinarea prezentului proiect, se va ține cont de proiectul de lege nr.124 din 25.03.2014, ce vizează procedura de contestare a actelor Băncii Naționale, care de asemenea la art.II și III conține reglementări similare privind modificarea art.17 din Legea contenciosului administrativ nr.793/2000 și art.174 din Codul de procedură civilă.

Șef Direcție
Ion CREANGĂ